

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งสามารถอธิบาย ลักษณะต่าง ๆ ได้ ดังนี้ จำแนกตามเพศ พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 71 คน (ร้อยละ 54.20) และรองลงมาเป็นเพศชาย 60 คน (ร้อยละ 45.80) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 49 คน (ร้อยละ 37.40) รองลงมาตามลำดับดังนี้ มีมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 45 คน (ร้อยละ 34.40) อนุปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 24 คน (ร้อยละ 18.30) ประถมศึกษา จำนวน 13 คน (ร้อยละ 9.90) จำแนกตามสถานะบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 56 คน (ร้อยละ 42.70) รองลงมาตามลำดับ ดังนี้ พนักงานจ้าง จำนวน 49 คน (ร้อยละ 37.40) พนักงานส่วนตำบล จำนวน 26 คน (ร้อยละ 19.80) จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเคเรือ จำนวน 55 คน (ร้อยละ 42.00) รองลงมาตามลำดับ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลเสาด้า จำนวน 50 คน (ร้อยละ 38.20) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน จำนวน 26 คน (ร้อยละ 19.80)

2. ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและจำแนกตามรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน และอยู่

ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 3.55$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกชน ($\bar{X} = 3.47$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 3.46$) และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ($\bar{X} = 3.39$)

3. เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา สถานะบุคคล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ และสถานะบุคคล โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกและผู้ร่วมงาน ควรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ควรมียุทธศาสตร์ที่แน่วแน่ในการพัฒนาทั้งบุคคลและพัฒนาความเจริญในพื้นที่รับผิดชอบ ควรนำอุดมการณ์มาปรับใช้กับเทคโนโลยีมาประกอบการบริหารงาน ควรมียุทธศาสตร์เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ ควรยกย่องส่งเสริมบุคลากรที่กระทำดี ให้ชุมชนและสังคมได้รับทราบ ควรให้รางวัลผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและเกิดผลสำเร็จ ควรให้ความเสมอภาคในการทำงาน ควรให้ความยุติธรรมกับทุกคนเท่าเทียมกัน ควรสร้างงานที่เป็นแรงกระตุ้นเพื่อให้เกิดความท้าทายความสามารถของแต่ละบุคคล ควรส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชาให้เข้าอบรมศึกษาหาความรู้ใหม่ๆเสมอ ควรให้รางวัลผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและเกิดผลสำเร็จ ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาองค์ความรู้ของบุคลากร ควรส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรตามตำแหน่งงานในหน้าที่ ควรประชุมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอยู่เสมอ ควรมีเจตคติที่ดีและคิดในแง่บวกกับผู้ได้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน ควรพูดคุยกับผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นกันเอง

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยพบประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงด้านความเป็นผู้นำของตนเองให้สูงขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรที่สังคมให้ความสำคัญและเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองและผู้ร่วมงานในรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมเกียรติ ทรัพย์สวนแดง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภาวดี จิตศิริตนกุล (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยรวมของนายกเทศมนตรี อยู่ในระดับสูง และผลงานวิจัยของสมภารดี สุรโรคา (2553 : 86-87) ได้ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพผลการศึกษาศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกสถานะบุคคล ทั้ง โดยรวมและรายด้าน พบว่าบุคลากรที่มีสถานะบุคคลต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และจงใจต่อผู้ตาม ทำให้ผู้ตามเกิดตระหนักในความสำคัญองผลงาน โน้มน้าวจิตใจของผู้ตาม กระตุ้นให้ผู้ตามยกระดับความต้องการที่สูงขึ้นกว่าเดิม โดยเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ร่วมงาน และ ผู้ตามให้สูงขึ้นกว่าความพยายามที่คาดหวัง

พัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานและผู้ตามไปสู่ระดับที่องค์กรหรือสังคมต้องการ ส่งผลให้บุคลากรซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ระดับการศึกษาใด และตำแหน่งไหนไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองคูบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ สอดคล้องกับ สรรเสริญ สุนทรมัญญ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลตำบลสีล อำเภอสีล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม เพศ อายุ และอาชีพที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ฉัจฉิสา เพชรหนองชุม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะการเป็นผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีระดับความคิดเห็น โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองคูบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัดทั้ง โดยรวมและรายด้าน พบว่าบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัดต่างกันมีระดับความคิดเห็นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ละแห่งในเขตอำเภอหนองคูบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรูปแบบการบริหารงานที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบายของคณะผู้บริหาร วิธีการและประสบการณ์ในงานของผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารบางคนอาจเน้นให้สมาชิกในองค์กรได้ร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ อย่างมาก หรือ ผู้บริหารบางคนอาจเน้นส่งเสริมให้สมาชิกในองค์กรลงมือปฏิบัติตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจะปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนที่แตกต่างกัน การแสดงออกถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหารก็จะมี ความแตกต่างกันไปตามสภาพบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานจึงได้ทราบถึงแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของฟีดเลอร์ (Fiedler : 1967 : 45 ; อ้างถึงใน พิมพ์ โอภาณูรักษธรรม. 2542 : 54-56) กล่าวถึงผู้นำไว้ว่าเป็นบุคคลที่ริเริ่มหรือส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลง การกระทำของกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผู้ที่สนับสนุนส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มให้ดำเนินไปด้วยดี และวิจิตร วรุตบางกรู และ สุพิชญา ธีระกุล (2522 : 40 ; อ้างใน เกษราภรณ์ วงศ์ก่อ. 2550 : 45-46) ได้กล่าวถึงความรู้พื้นฐานสำหรับผู้ผู้นำว่าควรมีความรู้พื้นฐานและมีประสบการณ์ในงานบริหารก่อน ความรู้และประสบการณ์จะทำให้ผู้บริหารหรือผู้นำสามารถคาดการณ์ มองเห็นปัญหาและงานที่

จะต้องดำเนินการ ได้อย่างตลอด ผู้บริหารหรือผู้นำที่ดีควรมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติและสามารถนำความรู้นั้นๆ มาใช้ดำเนินงานทุกชนิด มีความจำที่สามารถจำสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งผู้ร่วมงานและลักษณะของงาน ได้ดี เพื่อให้ผู้ร่วมงานเกิดศรัทธา เลื่อมใส และภาคภูมิใจในการทำงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายค อบต.เปิดโอกาสให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.47$) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายค อบต.แสดงความชื่นชมยินดีกับผู้ปฏิบัติงานดีเสมอ ($\bar{X} = 3.37$) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญาข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายค อบต. กระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความอยากรู้ อยากรู้อากถาม อยากรู้อัจฉริยะ และ ความเชื่อต่างๆ ขององค์กร ($\bar{X} = 3.31$) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นายค อบต.จัดสวัสดิการพิเศษแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 3.23$) ดังนั้นควรจะดำเนินการดังนี้

1.1.1 นายค อบต.ควรเปิด โอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลอื่น เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารงาน

1.1.2 นายค อบต. ควรแสดงความชื่นชมยินดีกับผู้ปฏิบัติงานดี เพื่อเป็นการให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน

1.1.3 นายค อบต. ควรกระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความอยากรู้ อยากรู้อากถาม อยากรู้อัจฉริยะ และความเชื่อต่างๆ ขององค์กร

1.1.4 นายค อบต. ควรจัดสวัสดิการพิเศษแก่ผู้ได้บังคับบัญชา

1.2 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำของ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของ บุคลากร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา สถานะบุคคล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่

สังกัด พบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีภาวะผู้นำของนายก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นควรจะดำเนินการดังนี้

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ และบุคลากร ได้เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

1.3 ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นที่ควรดำเนินการ ดังนี้

1.3.1 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกและผู้ร่วมงาน

1.3.2 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรให้รางวัลแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถและเกิดผลสำเร็จ

1.3.3 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชาให้เข้าอบรมศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ

1.3.4 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรตามตำแหน่งงานในหน้าที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการสร้างแรงบันดาลใจ และการกระตุ้นการใช้ปัญญา ในพื้นที่อำเภอหนองกุงศรีและพื้นที่อื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน